

GUIA

SOBRE LA TINENÇA RESPONSABLE DEL GAT

CUIDA'L I COMPREN-LO

Ajuntament
de Castelldefels

Primera edició: desembre 2024. Editada per Etholink (www.etholink.com).

Departament de salut de l'Ajuntament de Castelldefels

Els infogràfics utilitzats (dibuixos i etograma d'Etholink), així com el contingut de la guia, són propietat exclusiva d'Etholink i queda prohibida qualsevol forma de reproducció o còpia de la mateixa.

GUIA

SOBRE LA Tinença RESPONSABLE DEL GAT

CUIDA'L I COMPREN-LO

Índex

Pròleg	5
Tinença responsable	6
Identificació i cens	7
Cures veterinàries i higiene bàsica	8
Esterilitzar o castrar?	10
Formació del caràcter	11
Necessitats bàsiques	14
Comprèn-lo	20
Què passa amb la teoria de la dominància?	26
Educació felina respectuosa	28
Normativa de Castelldefels i alguns elements claus per una bona convivència	29
Protocol d'actuació en cas d'incidents i pèrdua	30

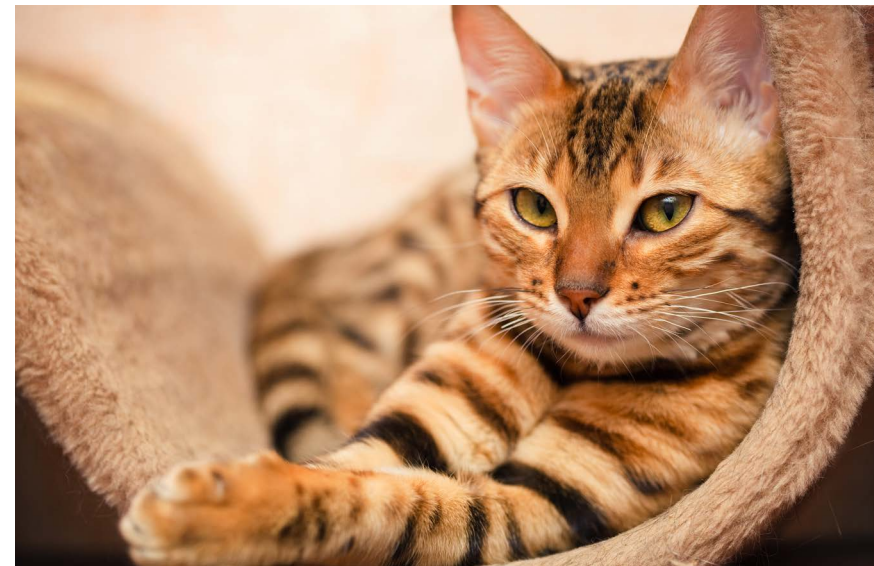
Pròleg

Si estàs consultant aquesta guia segurament és perquè tens un gat (o estàs pensant a fer el pas) i voldries assegurar-te que la vostra convivència sigui la millor possible. Això passa per entendre molts aspectes, des de la seva naturalesa i necessitats, fins a com es comunica. Si aquests aspectes es garanteixen, de ben segur que els beneficis i satisfacció de conviure plegats seran enormes.

Però ser responsable d'un felí també comporta obligacions. Obligacions pel que fa a la necessitat d'assegurar-te que manté una bona salut, i també obligacions referents a la relació que cal establir com a tutors d'un animal a la societat, per no incomodar el veïnat.

La tinença responsable fa referència a aquesta **doble responsabilitat**, d'una banda de cara a l'animal de qui som responsables, perquè en som, i de l'altra de cara a la

relació que tenim, com a tutors responsables del gat, amb la societat de la qual formem part.

Tinença responsable

Què implica conviure amb un gat?

La tinença responsable implica la necessitat d'informar-se abans de decidir compartir la teva vida amb un gat. El felí és un animal, en general, més **independent** que el gos encara que s'han de tenir en compte les diferències individuals. **Cal entendre molt bé la seva naturalesa** per construir una llar òptima a fi de **cobrir les seves necessitats bàsiques**.

Per tant, és imprescindible que et facis una sèrie de preguntes abans de prendre la decisió:

🐾 Tots els membres de la família esteu d'acord amb la decisió?

🐾 Quin tipus de gat s'adequa millor a la teva vida?

🐾 Has descartat l'allèrgia a felins en tots els membres de la família?

🐾 Si tens accés exterior, aquest és segur per què hi visqui un felí o et caldrà contractar un servei d'instal·lació de xarxes per evitar un accident?

🐾 Si tens un pis petit i sense accés exterior, tens el temps i disponibilitat suficients com per crear-li l'enriquiment necessari per generar un entorn òptim que pugui cobrir les seves necessitats?

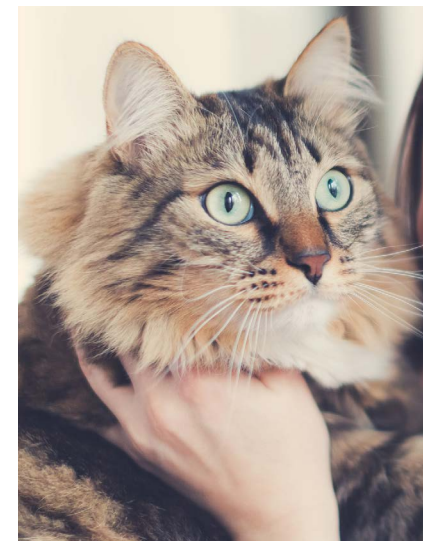
🐾 Si viatges sovint, qui cuidarà el gat mentre tu no hi siguis?

Tot són elements a valorar i, per suposat, les protectores, associacions, etc., estan plenes de gats de diferents perfils que desitgen trobar una família. **Sempre que sigui possible, adopta!** I si prefereixes la compra, assegura't que el criador sigui responsable des del punt de vista de benestar animal, que el tracte dels progenitors, i el deslletament de les cries, és l'adequat. També que els gatets visquin una correcta socialització, i que l'edat d'entrega del gatet sigui, com a mínim, de 2 mesos.

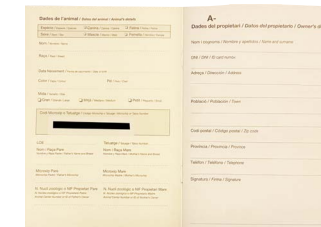
Identificació i cens

Una de les primeres actuacions que es realitzaran quan portis el teu felí a un veterinari, serà la identificació. Aquesta passa per col·locar un **microxip** a nivell subcutani al coll, amb una numeració específica i exclusiva per a cada animal, que permet identificar-lo. En definitiva, vindria a ser com el nostre **DNI**. Aquest microxip, a part de ser **obligatori** segons la legislació vigent, és molt necessari, ja que en cas de pèrdua, permetrà que quan algú el trobi, el puguin identificar i et puguin avisar. Si adoptes, l'animal en qüestió ja portarà el microxip, i el tràmit que es realitzarà serà el de canviar el nom del responsable, que en aquest cas passaràs a ser tu.

Pel que fa al **cens**, es tracta de notificar a l'Ajuntament que has ampliat la família. És a dir, seria l'equivalent al teu **padró**. Aquesta informació és molt útil per poder adequar les polítiques públiques de la millor manera

possible. Permet donar una idea a l'Ajuntament de com s'estructura la població animal dins del municipi, i permet augmentar infraestructures necessàries com zones d'esbarjo, entre d'altres.

cartilla amb microxip

Cures veterinàries i higiene bàsica

Ser responsable d'un animal de companyia implica que hem de poder assumir que les seves **necessitats de salut**, tant **físiques com emocionals**, estan cobertes. Pel que fa a les físiques, caldrà que fem revisions periòdiques per tal d'assegurar-li un estat de salut òptim, a la vegada que li assegurem una higiene bàsica.

Quan parlem d'**higiene bàsica** ens referim que cal tenir cura que l'animal mantingui un estat òptim de la pell, el pèl, les orelles, les ungles... Això reduirà la probabilitat de desenvolupar infeccions, entre d'altres possibles afectacions.

Avui en dia, existeixen nombroses opcions d'assegurances que permeten tenir certa previsió quant a les despeses que caldrà que assumeixis al ser responsable d'un animal de companyia.

A la vegada, això et proporciona la tranquil·litat de saber que, sempre que ho necessitis, el teu company felí podrà ser atès per un professional de la veterinària, a un preu més previsible.

En relació **a les cures veterinàries bàsiques**, cal destacar l'existència de les vacunes i de les desparasitacions, les quals tenen un paper fonamental en la prevenció de la transmissió de malalties.

Vacunacions:

Hi ha vacunes considerades prioritàries i d'altres d'optatives. L'aplicació d'aquestes últimes dependrà molt de cada individu (de l'edat, els hàbits de vida, contacte amb altres animals, etc.).

Vacunes prioritàries:

- 🐾 Panleucopènia felina (enteritis infecciosa felina, parvovirus felina)
- 🐾 Rinotraqueïtis (Herpesvirus felí)
- 🐾 Calicivirus felí

Vacunes optatives:

- 🐾 Virus de la Leucèmia felina (FeLV)
- 🐾 Clamídia (Chlamydomphila felis)
- 🐾 Bordetella bronchiseptica
- 🐾 Ràbia

Desparasitacions:

La **desparasitació externa** fa referència a la protecció contra paràsits externs, principalment puces i paparres, i àcars.

La **desparasitació interna** fa referència a la protecció contra els paràsits interns, els cucs plans (els cestodes) i els cucs rodons (els nematodes) entre d'altres.

Consulta el teu veterinari de confiança si vols conèixer les recomanacions més adaptades al teu gat!

Esterilitzar o castrar?

Abans d'introduir aquest tema, cal que sàpigues que la **cria particular està prohibida i és sancionada**, i perquè el teu gat es pugui reproduir cal haver obtingut tots els permisos necessaris.

En l'actualitat **la normativa obliga a impedir la reproducció** de tots els gats **abans dels 6 mesos d'edat**, excepte els individus inscrits com a reproductors a nom d'un criador registrat al registre de criadors d'animals de companyia.

Aquesta normativa té com a objectiu lluitar contra els abandonaments, així com contra el creixement continu de les colònies felines.

La castració i l'esterilització tenen com a principal objectiu evitar la reproducció felina. Però es tracta de procediments diferents, que poden afectar o no la seva salut física i comportamental, per això és important entendre'n la diferència.

La castració d'un mascle o d'una femella implica retirar les seves glàndules sexuals, fet que no només impedeix que pugui tenir descendència, sinó que també comporta canvis relacionats amb l'eliminació de la producció de certes hormones sexuals, que influeixen sobre diferents aspectes de la seva salut i comportament.

D'altra banda, **l'esterilització** implica que l'animal tampoc pugui tenir descendència, però, en canvi, com que manté les glàndules sexuals, mantindrà les hormones intactes i conservarà les conductes que motiven.

En el cas dels gats, actualment es recomana la castració, ja que, en general, els beneficis, fins ara demostrats, de retirar les hormones sexuals són més nombrosos que els efectes negatius.

No esterilitzar/castrar el teu gat **està prohibit i és sancionat**.

www.castelldefels.org/animalsdomestics

Formació del caràcter

Cada individu és únic i té les seves particularitats. Més enllà de la genètica, seran crucials l'origen, les experiències que tingui, el tipus d'educació rebuda, les malalties que tingui o hagi tingut... En aquest sentit, com a tutor, tens un paper clau en la formació del seu caràcter.

Què cal tenir en compte per entendre per què el teu gat és com és?

🐾 El **deslletament** d'una cria de gat ha de ser com a mínim als dos mesos. Un deslletament precoç, és a dir abans dels 2 mesos

influeix en molts aspectes del caràcter dels cadells (la tolerància a la frustració, la inhibició de la mossegada i la tolerància a l'estrès, entre d'altres). A més, també són importants **la cura i nutrició de la mare** durant la gestació. Una mare estressada i desnodrida pot gestar cadells que tolerin pitjor l'estrès. Per tant, saber en quin estat va viure la mare durant la gestació t'ajudarà a entendre millor el teu gat.

🐾 També té una especial importància el **període de socialització**: aquesta etapa, en l'espècie felina, transcorre entre les 2 setmanes de vida i els 2/3 mesos aproximadament. Durant aquest període, la cria és capaç d'adaptar-se al món que el rodeja amb molta més facilitat, i cal aprofitar-la per,

progressivament i sense excedir-se, anar presentant-li (socialitzant) els diferents estímuls que haurà d'afrontar durant l'edat adulta. És a dir, caldrà que li presentis, de manera gradual i supervisada, situacions variades: contacte amb altres animals, tant gats com gossos o d'altres, amb qui hagi de conviure en el futur si

és el cas (equilibrats i correctament vacunats i desparasitats), sorolls urbans, si és el cas que viurà a la ciutat, assecadors de cabell, aspiradora, raspallat, manipulacions... I un llarg etc. I fer-ho sempre associant el moment amb una experiència positiva. És a dir, educant de manera respectuosa i, preferiblement, sota la supervisió

d'un professional qualificat. En cas que decideixis comprar, el criador ha de ser competent i autoritzat en un nucli zoològic, i responsable de socialitzar l'animal seguint aquestes recomanacions mentre tu no ho puguis fer.

🐾 La **genètica** és un món que encara s'està descobrint. El que sí que sabem és que, depenent del caràcter en qüestió, hi ha alguns trets que són més heretables que d'altres. La domesticació ha permès la selecció de trets segons races, però no podem generalitzar, i malgrat que efectivament

hi haurà una tendència que podria explicar-se per aquest component, cada individu és un món per si mateix. I en aquest sentit la genètica només ens explica una part, sovint menys condicionant que les experiències de vida o els factors anteriorment explicats.

🐾 Les **experiències viscudes** són el darrer i segurament l'element més important a l'hora d'explicar la definició del caràcter d'un individu. I aquí és on més podràs contribuir, acompanyant l'animal en el procés d'adaptació a la

seva nova vida. Molt sovint no sempre podràs ajudar, o evitar que li succeeixin coses desagradables (o que li hagin succeït en el passat), però la gestió que en facis serà clau en el seu desenvolupament futur. I d'això en parlarem en aquesta guia més endavant, en concret a educació, maneig, interpretació de la comunicació... Tots aquests elements et permeten acompanyar-lo de la millor manera possible.

Necessitats bàsiques

Cada espècie té unes necessitats determinades que cal cobrir per assegurar el seu benestar. Conèixer-les és el primer pas abans de començar a educar, ja que cobrint aquestes necessitats, el procés d'aprenentatge i adaptació a la teva família serà més fàcil.

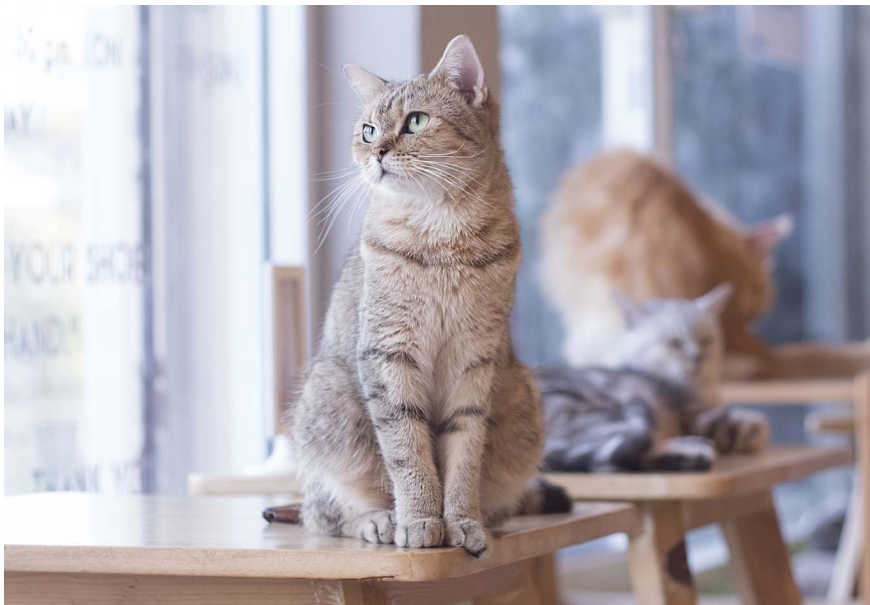
Hem de ser conscients que l'espècie felina té unes necessitats molt concretes i diferents de les nostres o de les dels gosos, i cal que les coneguem per evitar que sorgeixin problemes de conducta

Espais tridimensionals:

Quan un gat s'escapa d'una situació percebuda com a perillosa o amenaçant **tendeix a pujar a estructures al-**

tes (teulades, arbres, etc.) o a **amagar-se**. Aquest fet li permet controlar la situació des d'una zona segura i, en conseqüència, disminuir l'estrès.

Els espais tridimensionals permeten, a més, que el teu gat faci més exercici, fet que ajuda a prevenir l'obesitat i d'altres patologies associades.

Hidratació:

En el seu estat natural, un felí caça diverses preses petites al dia. Aquestes preses tenen un alt contingut en aigua, fet que permet cobrir gran part de les seves necessitats hídriques.

En general, el gat domèstic s'alimenta principalment de pinso i llaunes. Per això és important **fomentar la ingesta d'aigua, per prevenir problemes de salut**. Per tant, seria recomanable combinar la dieta seca amb dieta humida de qualitat. O inclús consultar amb un veterinari nutricionista per adaptar el millor possible la dieta a les necessitats del teu gat.

Marcatge amb ungles:

Marcar objectes i espais amb les ungles és **una conducta natural del gat**. Proporcionar un bon rascador és fonamental per saciar aquesta necessitat, ja que li permet:

- 🐾 Delimitar el seu territori mitjançant els senyals visuals i les feromones que deixa.
- 🐾 Estirar la seva musculatura.
- 🐾 Llimar les ungles.

Sorral/s:

Els gats són molt especials en relació a la **preferència i manteniment de la higiene** de la seva zona d'eliminació (sorral).

L'elecció del tipus de safata i del tipus de sorra, així com la ubicació i el nombre de sorrals necessaris, entre d'altres, són punts clau perquè el teu gat **es senti còmode en aquest moment tan íntim**.

És important netejar diàriament la sorra i substituir-la del tot una vegada a la setmana.

Joc:

El joc proporciona diferents **beneficis** per al teu felí:

- 🐾 Sacia la necessitat de caça.
- 🐾 Permet prevenir problemes d'obesitat.
- 🐾 Permet l'alliberació d'endorfines i regula el nivell de serotonina (responsables, en part, de generar una sensació de plaer).
- 🐾 Cobreix les necessitats d'exercici físic.

Descans:

Igual que en totes les espècies, descansar el temps necessari és essencial. Cal tenir en compte que **els gats són animals crepusculars** i que centren la seva activitat en aquest període. Durant el dia, passen llargues estones descansant. És per això que cal proporcionar-los espais de seguretat on puguin retirar-se si ho necessiten.

Entén el teu felí

Entendre com es comunica el teu gat és essencial si hi vols compartir la vida. Quan parlem de **comunicació felina**, ens referim a un ampli repertori de senyals visuals (llenguatge corporal i facial), tàctils, acústics (vocalitzacions) i olfactius.

El teu gat utilitza aquests senyals per relacionar-se amb altres gats, persones i altres animals. Haurà **d'adaptar-se a una societat humana**, cosa que li suposarà molts reptes. L'ajudaràs a encaixar-hi millor si entens com es comunica.

Per aquest motiu, **detectar les senyals d'estrès** i les seves múltiples manifestacions en l'espècie felina, pot ajudar-te a identificar aquests senyals a temps i així prevenir i **evitar possibles problemes associats**.

Evidentment, tots els senyals que mostrarem a **l'etograma** (dibuixos) sobretot els relatius a la fase 1 d'estrès lleu, s'han de posar en context. Per exemple, badallar quan es lleva d'una migdiada no indica estrès, en

canvi podria ser senyal d'estrès badallar en resposta a una interacció del gat amb una altra persona o animal (en tal cas es tractaria d'un senyal d'apaivament).

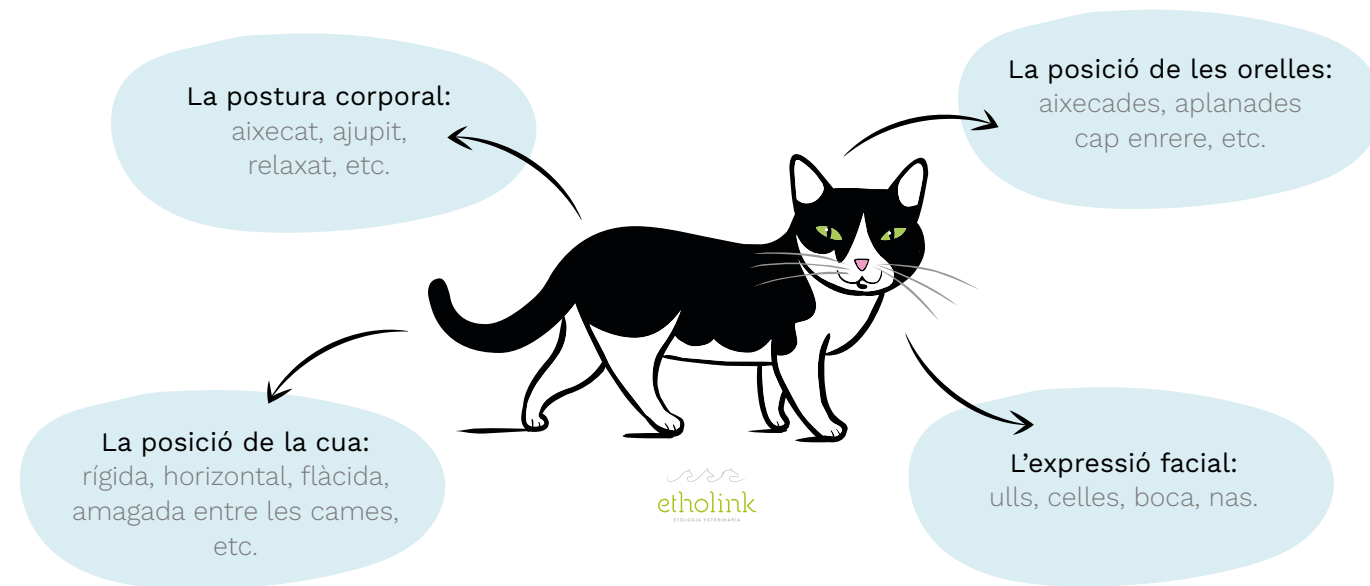

És important partir de la base que cada animal té una sensibilitat i tolerància determinada a les situacions estressants i que n'hem de ser conscients per actuar d'una manera o d'una altra. Els gats es comuniquen visual-

ment modificant la posició de diferents parts del seu cos. Poden arribar a mostrar un ampli rang de postures mitjançant el control voluntari dels seus músculs, fet que els ajuda a manifestar les seves intencions

o estat emocional. A vegades, aquests senyals són involuntaris i també ens ajudaria saber interpretar-los.

En què t'hauries de fixar per llegir de manera adequada el teu gat?

A la nostra escala d'estrès, hem representat tres nivells on el teu gat mostrarà diferents senyals segons el grau d'estrès que presenti i les diferents estratègies per afrontar-lo:

1

Estrès lleu

Evitar cotacte visual

Parpellejar lentament

Rellepar-se

Badallar

EXPRESSIONS FACIALS

Aixecar la pota

Moure's lentament

Llepar-se o netejar-se

Marcar amb les ungles

EXPRESSIONS CORPORALS

2

Estrès agut

Pèrdua de pèl

Rebutjar menjar

Rebutjar el joc

Orinar o defecar involuntàriament

Esubefegar

Babejar

Panteixar

Tremolar

Vomitar

Ulls vermells

Dilatació pupil·lar

Moviments repetits dels bigotis

3

Estratègies d'afrontament

Amagar-se

Hipervigilància

Alluyar-se
ràpidament

FUGIR

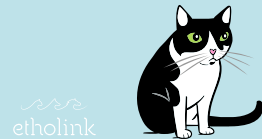
Grunyir

Bufar

Esgarrapar o
mossegar

LLUITAR

Quedar-se
inmòbil

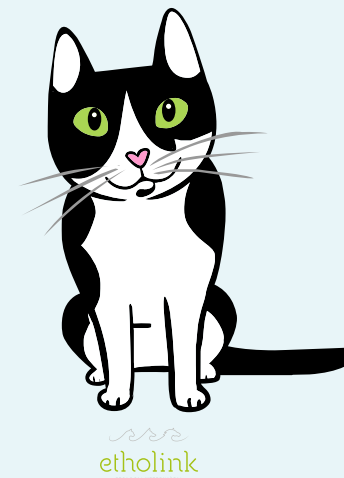

Fer-se
petit/a

QUEDAR-SE CONGELAT

IMPORTANT!

1. És important **tenir en compte el context** en què s'interpreten els senyals de cada nivell.
2. El més habitual és que puguis veure **diversos senyals a la vegada**.
3. Saber **detectar els senyals d'estrès** t'ajudarà a prevenir problemes de conducta més greus i/o problemes de salut.
4. Permetrà que puguis ajudar al teu gat a gestionar millor les situacions i a **evitar que hagi de recórrer a una estratègia d'afrontament**.

Què passa amb la teoria de la dominància?

Històricament, l'educació felina s'ha basat en l'ús de diferents tipus de càstig. Tots ells fan canviar el comportament d'un animal al crear un aprenentatge basat en la por. Però això afecta greument el seu benestar i el vincle amb la família, i afavoreix sovint l'aparició de conductes

agressives envers aquesta, així com envers altres persones i animals. Aquest aprenentatge no és sòlid i no es manté en el temps.

Pel contrari, **l'educació amable fa canviar el comportament del gat al crear un aprenentatge**

basat en la motivació i en la confiança. Assegura el seu benestar i millora el vincle amb la família, i afavoreix a la vegada un canvi positiu de percepció. Aquest aprenentatge sí que és sòlid i es manté en el temps.

La naturalesa felina és en essència **independent i territorial**, fet que sovint porta a la creença que existeix un gat alfa o dominant. Però no és així, ja que el felí, per naturalesa, té tendència a evitar els conflictes. Si és possible, preferiria que hi hagués pau. Les principals causes que pugui haver-hi conflicte són les següents:

🐾 Escassetat de recursos:

Quan el nombre de recursos és insuficient, això genera estrès i conflicte entre gats que conviuen

🐾 Por:

Un gat pot presentar por a altres gats, i pot recórrer a l'agressivitat com a estratègia d'afrontament.

🐾 Introduccions inadequades:

Introduir un gat al territori d'un altre de forma sobtada, o realitzar presentacions no adequades entre gats, són les principals errades quan un gat s'introdueix per primera vegada en una llar on viu un altre gat.

🐾 Altres motius:

Problemes de salut i altres motivacions emocionals com ara la frustració... són alguns exemples d'altres motius que poden generar conflictes entre gats que conviuen.

Educació felina respectuosa

L'**educació felina respectuosa** es basa a conèixer les necessitats individuals i pròpies de l'espècie i la seva manera de comunicar-se com a punts de partida per construir un **vincle de confiança** entre el felí i la seva família humana.

Aquests coneixements són bàsics per entendre certes conductes que poden afectar la convivència.

Un gat pot mostrar certs comportaments que poden resultar-te molestos per diversos motius:

- 🐾 Es troba malament perquè té alguna patologia.

- 🐾 No té les necessitats bàsiques cobertes i intenta comunicar-te alguna cosa que no entens.
- 🐾 Es sent emocionalment desbordat/desbordada per algun motiu (com ara pors, frustració...).

Només quan trobis els motius reals de les conductes que et preocupen del teu gat, podràs posar fil a l'agulla per ajudar-lo. I el més important: si necessites ajut, demana-li a un professional de la veterinària especialitzat en medicina del comportament (etologia).

Normativa de Castelldefels

És interessant conèixer la normativa aplicable en matèria de **benestar animal i tinença responsable**. Cal ser respectuosos amb els nostres animals i amb el veïnat. Per consciència i també per **responsabilitat**.

A Castelldefels existeix el **programa CER** (Captura-Esterilització-Retorn), que s'encarrega del control de colònies de felins del carrer. L'objectiu principal és que siguin animals sans i que no representin cap perill

sanitari ni generin molèsties al veïnat. Generalment, podràs saber que un gat és de colònia quan té una marca a l'orella (dreta en les femelles i esquerra en els mascles), indicatiu que ha estat esterilitzat.

- 🐾 Sabies que, excepte les persones expressament autoritzades, actualment no està permès alimentar gats que viuen a les colònies felines i tal conducta és sancionada?

- 🐾 Si detectes una colònia de gats urbans, informa'n l'Ajuntament o la Protectora d'Animals i Plantes del Baix Llobregat.
- 🐾 Si no pots cuidar més el teu gat, no l'abandonis! Dona'l en adopció!! Abandonar-lo no només atenta greument contra el seu benestar, ja que pot arribar a morir en molts dels casos, sinó que comporta sancions importants.

Si vols conèixer totes les sancions aplicables en cada cas, visita **www.castelldefels.org/animalsdomestics**. Hi trobaràs totes les especificacions municipals en la matèria de benestar animal i de tinença responsable.

I recorda! Si convius amb un gat, si no ho has fet ja, és obligatori identificar-lo i censar-lo.

INFORMACIÓ SOBRE LA NOVA LLEI DE BENESTAR ANIMAL
www.castelldefels.org/animalsdomestics

Protocol d'actuació en cas d'incidents i pèrdua

Si mai et trobes un gat sense tutor, o si el teu gat es perd, és important conèixer quin protocol d'actuació cal seguir. En primer lloc, caldrà que truquis a la Policia Local (936360320), o al 092 perquè la policia pugui avisar el **servei de recollida d'animals perduts**. Si pots, caldrà que el retinguis o lliguis per evitar-ne la fugida, que podria causar un accident, mentre no arriba aquest servei. Un cop el reculli, el servei l'identificarà a fi que pugui tornar amb la seva família. Si no té número d'identificació, l'animal serà atès pel servei municipal, que promourà la seva adopció.

Telèfon Policia Local
93 636 03 20 o al 092

Recorda que **si té una marca a l'orella el més possible és que sigui un gat de colònia, i en tal cas, i exceptuant alguns casos, no caldrà avisar el servei.**

**Ajuntament
de Castelldefels**